

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak helyben, házhoz borítva:
Fél évre 3 kor. 50 fill. | Egy évre 60 fill.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Dr. Kiss Pál. Telefon-száma: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. | Fél évre 7 „
Negyed évre 3 kor. 50 fill. | Egy hónap 1 „ 2

A világháború.

Szaporodnak a hadviselő országok.

Török-Orosz és Román-Orosz háború előtt.

Makó, aug. 13.

Még egy héttel ezelőtt remegő izgalommal várunk a háborús híreket, ezt a fölríadt, megszeppent macarlábori, ma mosolygó arccal fogadjuk minden hírt. Tudjuk: a sikereink szaporodtak, a zászlónkat lengeti új vidékeken az ismeretlen szél.

Még egy héttel — vagy kétféle — ezelőtt csak arra gondoltunk, hogy leszámolunk a királygyilkos nációval s ma már lehetetlen nem éreznünk, hogy Európa kulturája számol le a barbársággal, a zsernoksággal.

Minden újabb hír csak azt erősíti meg, hogy ebben a leszámolásban a nagy északi kolosszus marsol el. Törökország és Románia is feltámadt a fehér cár ellen, a német és az osztrák-magyar fegyverek pedig diadaldalaira arattak. A tegnapi nagy német dicsőre ma újabb járul s a mi csapataink már messze benn haladnak orosz földön. Romániát ma újabb szál fűzi hozzánk s mindezt egybevetve egészen természetes, hogy bizva-bizakodunk a kultúra diadalában.

A mai napról való híreink a következők:

A szerb és montenegrói harctérről.

Anarchia Belgrádban.

Bukarest, aug. 13.

Nisből ideérkezett hírek szerint Belgrád rettenetes helyzetben van. A belgrádi helyőrség a magyar katonaság bombázása elől visszahúzódott a Topcsider mögötti zsidó temetőbe, amely mintegy három kilométernyire van onnan. A városban teljes az anarchia. A lakosoknak rendkívül sokat kell szenvednie a tolvajlások és rablások miatt, amelyeket az ottmaradt csőcselék követ el és ezért a várparancsnokság kiadta a ren-

deletet, hogy az őrszerek mindenki, aki este 7 óra után igazolatlanul az utcán tartózkodik, löjjenek le.

Bukarestből jelentik sok Nisből érkező hírek szerint, hogy Belgrádból eddig 12 waggon sebesülte szállt oltak Nispa.

Az albánok betörték Szerbiába.

Durazzo, aug. 13.

(Rómán át. — „N. T. H.”) Albán csapatok Isa Boletinac vezérélsége alatt betörték Szerbiába és Deber, Djakovo és Úpek városokat elfoglalták.

Lerombolták belgrádi követségünket.

Rabol a csőcselék.

Aug. 13.

Budapesti tudósítónk táviratozza: Jelentések érkeztek arról, hogy Belgrádban teljes a fölfordulás. A csőcselék rabol és nem lehet féken tartani. Megtámadták a monarchia követségének épületét és lerombolták.

Megkezdjük a támadást.

Budapest, aug. 13.

Tisza István gróftegnap este ki jelentette, hogy döntő esemény a harctéren eddig csak egy történt: a mühlhausenit ütközet. A többiek kisebb-nagyobb csatározások, amelyeknek nem nagy a jelentősége.

— Hadseregünkben — folytatja a miniszterelnök — élénk és erős a támadni akaró szellem. A hadvezetőségtől tudom, hogyha támadásra kerül a sor, az erőteljes és határozott lesz! Hogy mikor kerül

támadásra a sor, azt megmondani nem tudom. Lehet, hogy már egy nap múlva megkezdjük, lehet, hogy csak 10 nap múlva.

Macedónok a szerbek ellen.

Bécs, aug. 13.

Ujzerbiában a macedón lakosság között mozgalom indult meg, hogy a szerbeknek esetleg Görögország felé való menekülését megakadályozzák. Todorow vezérlete alatt macedón csapatok levegőbe röptették agawgeli vasúti hidat, más csapatok pedig dr. Mitscheff vezetésével mellett a Demir kapui átjárót teljesen járhatatlanná tették.

Ksiáz és Kielce megszállása.

Krakko, aug. 13.

A fővárosi lapok közlik a következő hírt: Miechow bevételét után, ahol a lakosság lelkesedéssel üdvözölte csapatainkat, ezek rövid pihenőt tartottak és a Krakóból utánuk érkező osztrákokkal megerősítve tovább vonultak Ksiáz helység felé, amelyet egy kisebb orosz csapatral vívott rövid harc után elfoglaltak. A mielek részén nem volt veszteség. Az oroszok menekülésük közben egy élelmiszeri raktáron kívül több halottat és sebesültet hagytak hátra. Ugy hírlik, hogy legénységünk Piellca helységet is elfoglalta. Sőt a legújabb hírek szerint Kielce is birtokunkban van. Az orosz csapatok elmenekülése után mindenütt polgárőrséget szerveztek. Kielce a hasonló nevű kormányzósg fővárosa. Varsótól 161 verst és Krakótól száz kilométer távolságra van.

Német győzelem Maasmünsternél.

Basel, aug. 13

A németek Maasmünsternél összeszütköztek egy francia csapattal. Ez alkalommal a németek tizenegy ágyút és százharminckét lovat elfoglaltak a franciáktól, akik visszavonultak.

Lefoglalt francia repülőgép.

Berlin, aug. 13.

A Wolff újságosság jelenti Schneidemühlből: Vasárnap az itteni tengerállomáson több ládában egy francia repülőgépet foglaltak le, mely Oroszországnak volt szánva. A lefoglalt ládákat Posenbe vitték.

A Dardanellákban elsülyedt angol hajó.

Bukarest, aug. 13.

A „Crittford” nevű angol kereskedelmi gőzös a Dardanellákban való átkelésnél egy torpedóba ütközött és elsülyedt. A „Dacia” nevű román hajó, mely az áruk egy részét megmentette, a torpedót kihalászta a tengerből.

Török — orosz konfliktus készül.

Sinaja, aug. 13.

Igen előkelő diplomáciai forrás szerint Oroszország illekozni fog Konstantinápolyban a Dardanellák elzárása ellen. Ezt az értesülést több lap is megerősíti és hozzáfűzi, hogy a porta nem fogja figyelemre méltani az orosz tiltakozást, ami szintén török orosz konfliktusra vezethet.

Bukarest, aug. 13.

A Dimineacá-vel teljesen megbízható helyről közlik, hogy Törökország Oroszország ellen mozgósít s már minden előkészületet megtett, hogy beszonuljon a Kaukázusba s megtámadja az orosz csapatokat. A hármasszövetség egyik államának itteni diplomatája azt mondotta, hogy Törökország mindenben egyetért a monarchiával és Németországgal s hogy a török mozgósítás nem irányul Görögország ellen. Egy másik diplomata viszont kijelentette a Dimineacá-nak, hogy ha Törökország megtámadja Oroszországot, az angol hadihajók megjelennek a Dardanellák előtt.

Konstantinápoly, aug. 13.

Az Ikdam felhívja az ottomanokat, hogy siessenek a zászló alá, mert a helyzet komoly és kényes, hogy az ottománok esetleg arra lehetnek hivatalos, hogy az eddigieket is föllümlő áldozatokat kell majd hozniok. Az ottománok ügye jobban mint valaha megköveteli az áldozatkésztséget.

Diplomáciai tárgyalások.

Bukarest, aug. 13.

A diplomáciai kérdésekben rendszeresen jól informált La Politique című lap azt írja, hogy Bulgária, valamint Ausztria Magyarország és Németország között megállapodás jött létre. Ugyancsak írja a lap, hogy Törökország és a monarchia, valamint Németország között hasonló tárgyalások kezdődtek. Ezek a tárgyalások Törökország követendő megaterítésére vonatkoznak, igen előrehaladott stádiumban vannak és legközelebb befejezést nyernek.

Ruszsuk, aug. 13.

A behívott román tartalékosok közül eddig az 1904, 1905 és 1906. évjáratbeliek már tegyverben állanak. Eddig körülbelül huszözer román tartalékos áll a zászlók alatt.

Bukarest, aug. 13.

A Seara írja: Ha Románia akár esáját kívánságára, akár a körülmények kényszerítő hatása folytán kénytelen lenne semlegességéből kilépni, úgy nem lehet kétség az iránt, hogy helyzete csakis a szövetséges hatalmak oldalán volna kedvező.

Török--orosz háboru előtt.

Oroszország ultimátuma Törökországnak.

Budapesti tudósítónk táviratozza: Hire terjedt, hogy Oroszország ultimátumszerű jegyzéket intézett Törökországhoz és felhívta, hogy oldja fel a Dardanellákat a zár alól. Törökország elutasító választ adott, amivel nyíltan a monarchia mellé állott.

Román—orosz háboru előtt.

Oroszország ultimátumot küld Romániának?

Ruszsuk, aug. 13.

A láthatáron orosz hadihajók tüntek fel. Itt az hirlik, hogy Oroszország Romániának, elfoglalt álláspontja miatt, ultimátumot fog küldeni.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Augusztus 14. Péntek. Róm. kath. Összéb. áld. Protestáns Összéb. áld. Görög Orosz. aug. 1. Sz. + k. Nap kel 4 óra 51 perckor, nyugszik 7 óra 14 perckor.

Időjárás. Meleg és tulnyomóan száraz idő várható. Sürgőnyprognózis: Meleg, száraz. Hőmérésiérték 24-8. C.

— Olcsó kenyér Makón. Ma reggelre nagy fairszásokon hirdette a vármegye, hogy e hó 23-án megnyílik Makón a hátsági kenyérsütőde, mikor is 56 fillérért lehet kapni egy két kilogrammos cipót. A fairszason azonban töves volt az idő jelzése, mert a hátsági kenyérsütőde már ma, 13-án megnyílt. Ezt a helyes eszmét a vármegye alispánja valóstította meg, ki nagyobb mennyiségű búzát és árpát örített össze és az ilyen vegyes lisztből készült kenyérnek kilogrammját vezetés nélkül lehet 28 fillérért adni. Ma még csak Löwenbach Benedek pékmesztréi sütetett a vármegye ilyen kenyéret, de a készült 10 métermázsas kenyér pár óra alatt elkel. Ez oknál fogva az alispán intézkedett az iránt is, hogy a többi pékek is süssenek ilyen kenyéret és gondoskodni fog arról, hogy ez az olcsó kenyér többfelé árusíttassék. A hátsági kenyér decára annak, hogy vegyes lisztből készült, igaz izletes és nagy előnye, hogy kilogrammjá 13 fillérről olcsóbb a piaci kenyérnél.

— A jegybank leszállítja a kamatlábat. Megemlékeztünk arról, hogy a pénzügyminiszternek igaszgatói minapi táncoskozásukon annak az óhajásnak adtak kifejezést, hogy az Osztrák és Magyar Bank szállítsa le a 8 százalékos kamatlábat, mert ma már semmi értelme sincs ennek a szokatlanul nagy rátaóak. Mint értesülünk, a jegybank fótanácsa valóstíntien még ezen a héten le fogja szállítani a kamatlábat 6 százalékra. Ezt megteheti annyival is inkább, mert az olcsó viharos roham után nyugalom következett és ugy látszik, hogy nemcsak a teljes bizalom tért vissza, de normális viszonyok is következnek. A takarékpénztáraknál és

betéti bankoknál ismét jelentkeznek a betevők, mert igen sokan, akik az első izgalomban kiszedték a pénzüket, most ismét visszatérnek, mert meggyőződtek arról, hogy a takarékpénztárban sokkal biztosabb helyen van a pénzüik, mint bárhol másutt.

— Figyelmeztetés a bevonultk családtagjainak. Mai lapunkban közöltük már, hogy az állam a bevonult katosák segítségére szoruló családjait segíyezi. Figyelmeztetjük azokat, akik e segítségben részesülni akarnak, hogy holnap, (pénteken) reggel 7 órától kezdve a nap bármely szakában jelentkezzenek a polgármesteri hivatalban, mert, aki három nap alatt nem jelentkezik, kimarad a segélykötők közül. Az összeírást ugyanis a hatóságok három nap alatt be kell végeznii.

— Az óvodák és gyermekmenedékházak megnyitása. Értesíttem a tisztelt szülőket, hogy a negyedik miniszter az összes óvodák és menedékházak azonnali megnyitását elrendelte, hogy így a gyermekek-re való felügyeletben ezen intézete-re a szülőöknek segítségére lehssenek.

Tókos Izsák, igaszgató.

— A város műszaki vezetése. Többször írunk már arról, hogy Németh Andor és Tóti Miklós városi mérnököknek bevonulása folytán mindenféle vezetés nélkül maradt a mérnöki hivatal. Ennek következtében igen sok ügy elintézése szenvedett. A polgármester előterjesztése folytán a vármegye alispánja a kereskedelmi miniszterhez fordult, hogy az államépítészeti hivatal mérnökeiből rendeljen ki egyet Makóváros műszaki ügyeinek ellátására. A miniszter ennek a kérelemnek eleget tett, mert Kovács Gyula kir. segédmérnököt rendelte ki ideiglenesen a város műszaki ügyeinek ellátására.

— A miniszter takarékoságra inti Makót. A belügyminisztertől rendelat érkezett ma Makóvárosához, mely hivatkozással a háborus idők-re, fokozottabb takarékoságra inti a várost, különösen kiemeli rendelatében a miniszter, hogy beszüntetendők a nem mulhatatlanul szükséges építkezések, továbbá az olyan üzemek, melyek könnyon

beszüntíthetők. A városi tanács mai ülésén tárgyalta a miniszternek rendelatét és annak értelmében való eljárást elhatározta és beszüntette az evangellikus és zsidó temetőhöz vezető utnak építését, mivel a téglagyár üzemet már régebben beszüntette a tanács.

— A kerékpárosok figyelmébe. A kerékpárosokról szóló szabályzat értelmében kötelezve vannak a kerékpár tulajdonosok a kerékpáron levő lámpákat felgyújtani. Mint-hogy igen sok kerékpár jön és megy este keresztül a Maros hídján, a rendőrhatalóság tekintettel a háborus idők-re, nemkülönben arra a körülményre, hogy több kerékpáros a szabályzat ellenére a kerékpáron levő lámpát föl nem gyújtja, szigorú rendelatet adott ki a kerékpárok lámpáinak olyan időben való felgyújtása iránt, mikor este a villany lámpákat felgyújtják. Azokat a kerékpárosokat, kik e rendelat ellen vétének, szigoruan büntetik.

— A vidéki cselédek nyilvántartása. A cselédirtó közönség egy része eddig azt a helytelen eljárást követte, hogy a más helyről idekerült cselédeket a rendőrségnél nem jelentették be. Ez oknál fogva a rendőrség felhívja mindazokat, akik vidékről akár férfi akár nő személyeket fogadnak szolgálatukba, hogy ezen körülményt a cselédkönyv felmutatása mellett a rendőrség 7. sz. szabályában jelentsék be nyilvántartásba való vétel végett. A vidékről behozott cselédeket rendszerint cselédkönyv vagy igazolvány nélkül szokták fogadni. Ez az eljárás azonban kihágást képez, mit ezentul szigoruan fognak büntetni, mert ilyen körülmények között a beözönlő vidékiek ellenőrzése lehetetlen, és háborus időkben kell, hogy a rendőrség minden a városban levő idegenről tudjon.

— A kolozsvári egyetem hallgatóihoz! Felkérem egyetemünknek fegyveres szolgálatot nem teljesítő hallgatói közül azokat, akik kötelességeiket teljesíteni óhajtván, betegeket, sebesülteket ápolására, irodai teendők végzésére, felügyelet gyakorlására vagy egyéb képességeknek megfelelő szolgálatokra vállalkoznak, hogy ebbeli szándékuk nyilvánítsa mellett szükség esetén való értesíthetőségük érdekében tartózkodási helyüket a rectori hivatalnak bejelenteni sziveskedjenek. Kolozsvárt, 1914. augusztus 5. A Kolozsvári m. kir. Ferencz József Tudományegyetem Rectora: Dr. Kenyeres Balázs.

— A marosi fürdő bérlete. Ez év december hó végén lejár a marosi fürdő bérlete. Pákh Kálmán városi gazdasági szaktanácsos ez oknál fogva a tanácsnak mai ülésén előterjesztést tett a fürdő további bérletére vonatkozólag. A tanács megbizta a gazdasági hivatalt, hogy a fürdő bérletére nézve tartson árlejtést és annak eredményét jelentsék be. Egyben pedig kimondotta a tanács azt is, hogy a fürdő a föli jégzajlásától megóvándó, azt föltre szétszedeli és alkalmas helyen beraktározza.

— Katonai kinevezések. Sinkó Antal földinket üszthelyettesi minőségéből hadnagygyá, továbbá Csorba Istvánt hadnagyból századosná nevezték ki.

— Szerencsétlenül járt patkolókovács. Sulyos baleset érte ma délelőt Kis Sándor patkolókovácsot, kit Mezőhegyesről rendeltek Makóra a besorozott lovak patkolása végett. A fiatal kovácsot patkolás közben ma egy ló úgy fejberagta, hogy agyrázkódat szenvedett. A sulyosan sérült katonát a megyei kórházba szállították, hol most ápolják.

— Véredek járnak Makóváros utcáin. A rendőrhatalóság szigorúságával elérte azt, hogy az utóbbi években a kutyák elvéte kóborollak szájkosár nélkül az utcákon. Most a háborus időkben sok tekintetben megváltozott minden téren a rendelat. Így a kutyákkal sem sokat törődnek némelyek, ezért aztán a veszedelmes ebek ismét olyan számmal kóborolnak a város utcáin, mint valamikor régen. Ma és tegnap több gyanus ebmarás is történt Makón. Ez oknál fogva a rendőrhatalóság felhívja a közönséget hogy kutyáikat az utcára ki ne engedjék, mert a szabadon csatangoló kutyákat a rendőrök lelovik.

— Anyakönyvi hírek. Házasságra jelentkeztek: Siket István és Baranyi Eszterrel. — Elhaltak: Szabó Juhanna 18 éves, Székely Anna öz. Bolzabó Jánosné 59 éves, Dégi Antal 66 éves korában.

— Mint értesülünk, folyó hó 19-én vasárnap nyílt meg GROSZ DEZSŐ a város házával szemben (Török timár házában) dusan felszerelt női divatruházát. Grósz ur a helybeli és vidéki piszokokon szerzett bő szakismeretével raktárát úgy állította össze, hogy közönségünk minden rétegének szükségletét teljes mértékben kielégítheti és az olcsó a feltevésünk, hogy cége izletes árú és olcsó szabott ára révén rövid időn belül hűlgye-lak kedvenc bevásárlási forrása lesz.

Az első sebesült.

A Belgrád előtti csatározásokról.

Aradról írják, hogy az első sebesült katona tegnap délelőt érkezt a temesvári vonatral Aradra és leszállása után azonnal jelentkezett a Vöröskereszt üdítő állomásán, ahol az állomás ügyeletes orvos, új kötetet tett a sebesült katonára, akinek obbvállán furódott be egy szerb golyó. A golyót még lent kivették a testéből a így sérülése nem sulyos.

A kötés felírassítása után a megsérült vadászkatonát a Vöröskereszt ügyeletes hűlgyei frissítő italokkal kínálták meg, az állomás főnök pedig meginvitalta ebédre.

A sebesült katona, tartalékos vadászörmeester, érdekes dolgokat mondott el arról a vakmerőségről és lelkesedéstről, amely a mi katonáinkban él. Először a maga megsebesüléséről beszélt:

— Előrsi szolgálatot teljesítettünk többben vadászok Temesszigeten, amelynek túlsó partja alig ötven méternyire van Szerbiától. Éjnek idején erős golyózáport zudítottak ránk szerb oldalról. Mi leguggolva sientünk alarimozni a zászlóaljat s közben egy golyó a jobb vállamba furódott. Rajtam kívül többben megsebesültek az őrség emberei közül. A mi zászlóaljunk alig néhány perc múlva viszonozta a lövéseket s elhaligattatták a szerb fegyvereket. Későbbben egy önként vállalkozó csapat esónakkal megközelítette a szerb partot s megállapította, hogy a támadás visszaverése alapos pusztítást vitt véghez az ellenség katonái között.

— Elképzelhetetlenül lelkes hangulat van odalent a mi katonáink között. Alig lehet visszatartani őket attól, hogy ne lépjenek szerb földre. Csaknem mindennapos eset, hogy éjnek idején a mi katonáinkból egy-egy önként vállalkozó csapat átmegy a szerb partra s megtámadják az előőrsöket. Egész halmaz szerb fegyvert gyűjtöttünk már össze, amelyeket az odáát járt bátor katonák hoztak magukkal.

Egy pionörtiszt alig negyedmagá-

val ment át észrevétlenül a szerb partra, az előőrseket meglepték, megölték és fegyvereiket magukkal hozták. Ez a pionérhadnagy rendkívül tetteket vitt véghez, míg aztán egy gránátzilánk megsebesítette: kórházban ápolják.

A vadászörmeester megmutatta a golyót, amelyet testéből vettek ki. Régi, acélkupn nélküli ólomgolyó, amelyeket az oroszok használnak. Ugy látszik, a kiselejtezett orosz fegyvereket ajándékba kapták a szerbek. Az örmeester hálásan mondott köszönetet a vendégségért melyben része volt Aradon és déli egy órákor tovább utazot.

A veszteségek kimutatása.

Budapest, aug. 13.

Érk. este 9 óra.

A „Budapesti Tudósító“ jelenti: A veszteségek kimutatásáról legelőbb közölt értesítések kiegészítésül még tudjuk, hogy a tejes szöveg tehát az egész fegyveres erő felelős veszteségei kimutatásának a hadügyminiszteri umban az erre a célra szervezett bizottság újja közvetlenül minden törvényhatóságnak, a rendezet tanácsú városoknak és községeknek is megküldetnek, úgy hogy az érdeklődőknek még a legkisebb községben is módjukban fog állani, hogy az eredeti veszteségi kimutatásokba a megjelenés után azonnal betekintsenek. Ezekkívül gondoskodás történt arról, hogy a veszteségi kimutatásnak az illető vidék lakosságát leginkább érdeklő részét tartalmazó, kivonat falragaszok útján az illető vidékes szokásos nyelven is közbírá téteessék.

A közönség figyelmébe

Munkások és munkaadók jelentkezetek.

A kiáltott háboru miatta a polgári élet felerét vágta volna kellé, egyszerűen elszűnt, megállt minden körülötte. A munkaállomány, mely ezeket a műhelyeket élteft az országban — mintha teljesen megszűnt volna, ezek helytelenek munkanélküli lenni csak a mi városunkban is. Ez a borzító helyzet szűli azután a nyomor, mely napról-napra fenyegetőbbé válhatik, ha nem igyekszünk segíteni magunkon.

Az iuségesek segítségére alakult bizottság gyűjt a térsádon adományait, azonban bármilyen bőven szaporodnának is ezek az adományok s bármilyen emberieszen osztanak is ezét a szűkölködők közt, minden szükségét csak nem lehetne ezzel begyógyítani.

Az általános munkanélküliséggel szemben sokan lehetnek mégis, a kiknek meg éppen munkásokra alkalmazottakra lenne szükségük, de munkásod és munkás nem találják fel egymást.

Ezen a bajon akartunk segíteni, amikor lapunk hasábjait ezennel megnyitjuk a munkakeresés és munkáskeresés céljaira, teljesen — díjtalanul.

Aki bármiféle munkát vagy foglalkozást keres a sának bármiféle munkásra van szüksége, mátol kezdve a nap bármely sz kában jelentkezék a „Makói Független

Ujság“ szerkesztőségében. Ezután naponta közöljük a jelentkezők neveit, vagy azokét, akik munkát, foglalkozást keresnek, mint azokét is, akiknek munkásra vagy bármilyen alkalmazottira van szükségük. Ki milyen munkára, foglalkozásra ajánlikozik s ki milyen munkást vagy alkalmazottat keres, lakásuk szerint sorra leközöljük.

Mind Ezek a közlések nem kerülnek az illetőknek egyetlen fillérjébe se, mindenkinek teljesen díjtalanul tesszük közzé, amíg csak a háboru tart.

A moratorium meghosszabbítása.

Október elsejéig tart.

Budapest, aug. 13.

A „Budapesti Közönség“ mai száma publikálja a kormány rendeletét a moratorium tárgyában. A rendelet szerint lejárt vagy szeptember hó 31 napjáig bezárólag lejárt pénztartozások fizetésére, melyek aug. 1-és napja előtti kiállított váltón, kereskedelmi, utalványon, kórsaktári jegyen, csekken, vagy általában olyan kereskedelmi ügyleten vagy más magánjogi címen alapulnak, amely augusztus első napja előtti keletkezett, két hónapt halasztás (moratorium) engedtetik.

Ugy tartozások tekintetében, melyek után kikötés alapján vagy törvényrel fogva kamat jár, a kamatot a halasztás idejére is lehet törvénnyel nem kamatozó tartozás után törvényes kamattal számítható.

A megjelölt halasztás kerete alá nem esnek:

1. Állami és államilag biztosított adósságok kamatait, tőke törlesztés részletei és jasadékai.
2. A zálogleveleknek valamint óvadékképes kötvényeknek kamatszelvevényei és kisorolt címletei.
3. Törlesztéses záloglevélkölcsonőknek kamatai.
4. Közüzemek használatáért fizetendő díjak, hadiállapotbeli segélyezéseikkel szemben való tartozások.
5. Tartásdíjak és életjáradékok.
6. Biztosítási ügyletekből eredő többféle tartozások.
7. Bértartozások, kivéve a katonai szolgáltatás teljesítőkkel szemben fennálló és ismeretett tekinteteket.
8. Haszonbér tartozások.
9. Szolgálati szerződésekből eredő tartozások.
10. A munka vállalkozójával szemben terhelő tartozások.
11. Idegen vagyon kezeléséből a halasztás ideje alatt befolyó jövedelem kiszolgáltatása s a vagyoni kezelőt megillető jogok épségben tartásával.

Publikálja továbbá a rendelet, hogy ha a betéti könyvekre vagy folyó számlákra elhelyezett betét augusztus hó első napján 2000 koronát meg nem halad, a betét 200 koronának, ha pedig 2000 koronát meghaladt, havonként 200 koronának a fizetését követelheti, de 2000 koronától 4000 koronáig terjedő betétinél a halasztás egész ideje alatt legfeljebb a betét 10 százaléka kikifizetését követelheti. A folyószámla tulajdonosa betétének kikifizetését összegre való tekintet nélkül követelheti, amennyiben h-telt érdemlően kimutatja, hogy kikifizetendő összegre alkalmazottal — kikifizetésnek vagy munkabérennek, üzleti vagy üzemi helyisége bérenek kiegyenlítésére muhatatlanul szükség van vagy amennyiben az összeget adók vagy más köztartozások kiegyenlítéséül a beszédésükre hivatott pénzárhoz utalja at. E jogával azonban csak úgy élhet, ha a szükséges feltételeket, amennyiben hosszabb felmondási idő kikötve nincs, legalább nyolc nappal előbb írásban bejelenti.

A makóiak szive.

Adakozások a vöröskereszt javára.

Kiss Magda és Nagy Margit gyűjtőívén adakoztak a Lonovics-László és Szép utcából: Dr. Holler Györgyné 20 kor., Kocsis István 5 kor., Erdős 1 kor., öz. Csukás Lászlóné 2 kor., Csukás Gézané 2 kor., öz. Raffai Mihályné 1 kor., Petrovics Györgyné 2 kor., Hajdu Jánosné 1 kor., Papp Balászné 2 kor., Rotter Gyuláné 5 kor., Lukács Mórné 2 kor., Leipnik Mór 20 fill. Természetben adakoztak: Weisz Adolfné toll, Glauberné szappan, Dr. Istók Barnabásné szappan, Bleier Zsigmondné só, Topcsi Lászlóné liszt, tojás, Dégi József szappan, öz. Raffai Mihályné szappan, Ilovskinné zsír, Petrovics Györgyné szappan, Bauer Edéné toll, Molnár Józsefné 1 drb. szappan, fél liter zsír, Altmann Jakabné rizskása, Huszár Józsefné szappan, toll, 1 pár csirke, Deák Ferencné 10 kg. só, Tóth Lajosné szappan, Nagy Károlyné rizs és griz, Dr. Kiss Pálné egy zsák burgonya, öz. Papp Balászné Lonovics-utcai lakos elvállalja 3 sebesültnek a teljes élelmezését és elhelyezését, csak orvosi kezelésről kér gondoskodni Huszár Józsefné és öz. Szőke Józsefné szintén elvállalnak, előbbi 1, utóbbi 2 sebesültnek elhelyezését és élelmezését. — Kohlmann Mariska gyűjtőívén adakoztak az Uri-utcaból: Dr. Sukovich 2 kor., Vázarhelyi 5 kor., Danieló 2 kor., Fein Marvin 2 kor., Vigh Józsefné 5 kor., Juhász György 30 fill., Szabó Mihály 2 kor., Szundy Gézané 10 kor., Rausz Józsefné 3 kor., öz. Kuzsné 3 kor., öz. Szőlősné 10 kor., öz. Kuthi Eminé 5 kor., Nemez János 1 kor., Kertész Aladár né 3 kor. Természetben adakoztak: Singer Samuelné 3 párna, törülközők, kotzerek, Böhm Albertné szappan és kotzerek, Dr. Dósszilágyiné liszt, szappan, Szanó Julianna 1 drb. párna, Szundy Gézané 1 drb. párna 2 húzzal. Dr. Ban Zsigmondné 10 sz. liszt, Wizinger Károlyné 1 zsák burgonya. — Nacsá Juliska gyűjtőívén adakoztak a Lonyai utcából, Zivola Ferenc 1 kor., Kocsisné László 10 fill., N. Menyheriné 1 kor., Csorlus Györgyné 1 kor. 20 fill., idős Lőrincz Istvánné 1 kor., Bence Istvánné 40 fill., öz. Bagaméri Józsefné 1 kor. Természetben adakoztak: Csorlus Györgyné 2 kg. szappan, 1 pár csirke, 20 dr. tojás, Bagaméri Imréné 1 garaboly krumpli, 5 liter bab. — Külön adakoztak: Blaszovics Aladár 500 kor. A szeretetház gyűjtése 176 kor. 40 fill., Náray Gézané 100 kor. Tóky Jenő 25 kor. Hervay István 25 kor. öz. Dozza Árminné 25 kor. Dr. Schaffer Samuné 50 kor. Szója Kálmán (Nagyak) 50 kor. Pénzügyi tiszukar tekepálya 50 kor.

Az orosz hadsereg taktikája.

Zürich, aug. 12.

A „Neue Züricher Zeitung“ buvárcsi tudósítója közli: Egy orosz tiszt kijelentette előttem, hogy az orosz mozgatás a némethez képest lassan halad előre. Azonban az oroszok nem sietnek s nem volt támadó szándékuk. Ha a német hadvezetőség ismételné Napóleont évedéseit s Lengyelországba betörné, az oroszok nem tehetnék egyebet, mint hogy visszavonulnak. A bevonuló hadsereg elmezeése nek kérdése igen nehezen megoldható probléma. Oroszország ismételné fogja a taktikát, amelyet szavadokkal ezelőtt követett. A csapatok vissza fognak vonulni s a bevonuló előtt gyűjtik a városokat s az országot.

Magyar pénz lengyel forgalomban.

Krakó, aug. 13.

Az elfoglalt Miechow város maisztrátusa a következő hirdetést tette közzé:

E hó hetedikén városunkat lengyel önkéntes csapatok elfoglalták. E csapatot városi nemzeti kormányim alakította. Felkérjük a lakosságot, hogy fogadjon szívélyesen a katonákat és támogassa a Lengyelország felszabadításáért indított harcbat.

A lengyel nemzeti komité mindentelé közli már, hogy a monarchia pénze forgalomba van hozva. Mindentelé parancs ment, hogy az épületekről vegyék le a cár jelvényét, tegyék fel a lengyel sást.

LEGUJABB.

Nagy-Britannia hadüzenete.

Bécs, aug. 13.

Sir Moric de Bunsen brit királyi usgykötet ma megjelent a cs. és kir. közös miniszteriumban és kijelentette, hogy Franciaország Ausztria Magyarországgal háborus állapotba levőnek tekinti magát, mert Ausztria-Magyarország Franciaország szövetségese, Oroszország ellen háborut visel és Franciaország ellenségét, a német birodalmat támogatja. Egyuttal kijelentette a brit királyi usgykötet, hogy tekintettel Franciaország magatartására, Nagy-Britannia a monarchiával is hadi állapotban levőnek tekinti magát.

Makói Uránia Színház.

Szombaton, augusztus 15-én este 9 órákor tombolával egybekötött és vasárnap, 16-án délután 5 órai és este 9 órai kezdettel, jótékony célú előadás tartatik a következő műsorral:

A szerbiai harctéren,

eredeti felvétel.

A háboru borzalmai,

nagy dráma.

Beduinok fogságában,

nagy dráma.

Oh, ezek a nők,

humoros.

Riczi, mint Tell Vilmos,

humoros.

Ágoston élményei,

humoros.

Tízszázzal: Az Uránia színház igazgatósága.

Házaladás. A Pótfő-utca 15/b este 9 órára ujsámu HÁZ, mely 8 évig adómentes, áll 3 utcai padló szobából, előszoba, 2 konyha, speiz, nyitott folyosóval és mellékhelyiségekkel, ár. évi knt bevezetéssel együtt szabadkeréből eladó. Értékesíteni lehet a tulajdonossal, Erdélyi Antal asztalossal.

Első magyarországi sirkőgyár.

Nálam az összes márvány- és

::: granit sirkövek :::

25 %-al olcsóbban kaphatók mint eddig voltak, mivel azokat újonnan berendezett gyáramban magam készítem.

Vasbeton sirköveket

6 személyre, 25 évi felelősség mellett 800 kor.-ért vállalom 3 évi törlesztésre, kamatmentesen.

GLÜCK LAJOS

Makó, Szegedi-utca, saját ház.

Javításokat a leg-
szakszerűbben és
legpontosabban
... végzem. ...

A raktáron levő ék-
szerárakat a leg-
olcsóbb árban
... árusítom. ...

ÜZLET ÁTHELYEZÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

Óra- és ékszer-üzletemet

május 1-én Bóhm-házból Olt Károly mellé, Kertész Aladár újonnan épített házába **HELYEZTEM ÁT.**

Amidőn a legjobb és legpontosabb kiszolgálásról előre is biztosítom, a nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

ZABLAHOVSZKY SÁNDOR

órák és ékszerész.

Értesítés! Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a technika legújabb vívmányának, a légnymásos

„EOLOS“ házicsengők egyedüli árusítását megkaptam. Az „EOLOS“ olcsósága mellett biztos és rendkívüli tartós üzemű, úgy hogy ezen tulajdonságainál fogva nélkülözhetetlen minden modern házban. Azonkívül a t. gazdaközönség szíves tudomására hozom, hogy különféle legújabb gazdasági gépeim megérkeztek, különösen a világhírű

„Kühne“-féle vetőgépeimet ajánlhatom szíves figyelmükbe. Tisztelettel

Gulácsi János vasipartelepe és gépraktára **Makón.**

TELEFON-SZÁM: 50.

TELEFON-SZÁM: 50

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség figyelmét felhívni az általam zománctól, majolikkától és porcellánból készült

takarék tüzhelyekre,

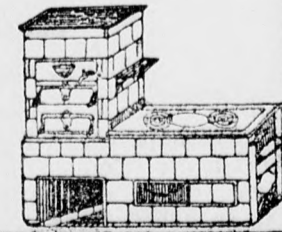
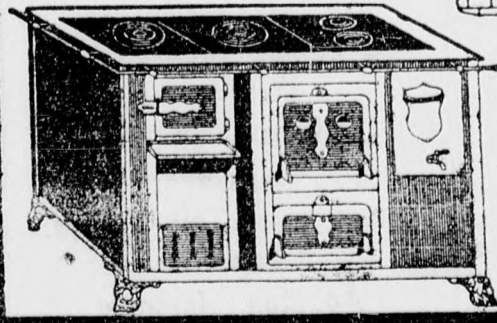
melyek különböző kivitelben nálam mindenkor készen kaphatók és műhelyemben bármikor megtekinthetők.

Rajzminával és költségvetéssel általában szolgálok vagy levélbeli megkeresésre vidékre is megyek. Szerkesztéseket egyszerű és díszes kivitelben készítek, mindennemű la katosmunkát vállalom.

GUDLIN MÁTYÁS

épület- és málakatos Makó, Megyeház-u. 34.

SZEPLŐ, MÁJFOLT, MITESSER

és minden egyéb tisztáltsága az arc vagy kéznek rövid idő alatt elmúlik

a Csillag=crém

használata által. 1 tégely ára 1 kor. Nem zsíros, nappal is használható. Szappan a bőrt fehériti és finomítja. 1 drb. 70 fill., 3 drb. 2 kor. CSILLAG-POUDER 3 SZINBEN, 1 DOBOZ 1 KORONA.

Hajhullás

és hajkorpa ellen legjobb a POPPER-féle H A J S Z E S Z. A hajgyökereket erősíti és a haj hullását megszünteti. Ára 1 és 2 korona.

A fogak

épségben tartására és tisztán tartására a POPPER-féle Menthol-szájvíz a leghatásosabb. 1 üveg 70 fillér.

Ősz haj

fiatal színének visszaadására a Popper-féle H A J I F J I T Ó a legjobb. Nehány napi használat után a haj eredeti színét visszaadja. Ára 1 és 2 korona.

Kapható egyedül:

POPPER GYULA drogériájában Makó, Főtér.

TEJCRÉM Próba tégely tejerém 20 fill.
1 tégely ára 50 fillér. tejerém szappan tejerém powder

Igyon maga is
KAKUKFŰ KESERŰT!

Készíti: Zabolovszky J. céggel

A KAKUKFŰ GYOMORLIKÖR

nélkülözhetetlen ital gyomorbántalmaknál.

Kapható mindenütt.

Makón főraktár:

Sandor Zsigmond
gyógyszertárában

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Van szerencsénk a jégvásárló t. közönség szíves tudomására hozni, hogy a jéggyártást és jégkihordást már megkezdtük és

KRISTÁLYTISZTA MŰJÉG

malmi irodánkban (36. telefonszám), megrendelhető. Kisebb mennyiségű jég a malomtelepen és városi lisztüzleteinkben kapható.

50 kilóig a jég ára 6 fillér, ezen fölül mennyiségnél 4 fill.

Munkaidő beállítával a legjobb munkáspálinkák

a „KORONA“-depóban kaphatók. Dacára az általános drágaságnak, a „Korona“-depóban az elismert jó pálinkák és borok a régi árban kaphatók. Különös figyelmébe ajánlja a t. közönségnek saját főzései tisztított törköly, szilva és seprő pálinkáját. Eredeti gyári tejtésű kitűnő sörök jutányos árban kaphatók.

Új vöröshagymás-zsák

jutányos áron kapható Markovics Zoltánnál Deák Ferenc-utca 31. ujszám alatt (buzás Pulitzerral szemben.)

Legújabb jó hír!

Kőbányai sör!

A mai naptól kezdve az ismert elsőrendű, legjobb minőségű, eredeti gyári töltésű

kőbányai világos, maláta és duplamaláta sörök

nagyban és kicsinyben szerezhető be: Iritz Sámuel özv. cégnél.